

Miért igen?... Miért nem?

Kedvelt és visszautasított olvasmányok a 10—14 éves gyerekek körében

Bármilyen nézőpontot választunk is a gyerekek olvasási szokásainak, irodalmi kultúrájának a vizsgálatához, három tényezőt feltétlenül figyelembe kell vennünk ahhoz, hogy a kép reális és motivált legyen: *a családot, az iskolát és a társadalmat*. Ezzel a háttérrel számolva másként kell feltenni a kérdéseket, és másként kell értékelni a kérdésekre kapott válaszokat is. És még valamivel tisztában kell lennünk: *a gyerekektől kapott válaszokat nem tekinthetjük esztétikai értékítéletnek. Nem minősítik az írókat és a művet abszolút értelemben. Viszont jeleznek az írók és az olvasáskultúra körül tevékenykedők számára komolyan veendő gondolatokat.*

Ami a korosztályt illeti, rendkívül nehéz tepepen járunk. Közelíthetünk a számukra írott irodalmi művek oldaláról, de közelítsünk hozzájuk mint olvasókhöz: egyaránt bizonytalan a helyük. Alsó határon gyerekeknek tekinthetők, felső határon már ifjoknak. A két pólus között elhelyezkedő ún. *kamaszkorosztály* a legképlekenyebb, legmutálább érettségét, milyenségét tekintve. Így sem esztétikai, sem etikai mérce nem állítható fel számukra pontosan. Mint ahogy a családban is ők okozzák a legtöbb gondot, az iskolában is velük számolnak legkevésbé pedagógiai és pszichológiai, és a társadalom kínálta lehetőségek is innen oda, onnan ide küldik őket. *Állandóan úton és útban vannak.*

Lássuk őket néhány „olvasói vélemény” tükrében! A fentebb és a későbbiekben mondtakhoz is mottóként szolgálhatnak. *Az olvasók egy kelenföldi gyermekkönyvtárból valók.* Átlagos képességű, hétköznapi gyerekekről van szó. „*Én orvos leszek majd, és csak olyan könyveket olvasok, amiknek hasznát veszem.*” ... „*Nem tudom, miért vannak az iskolában kötelező olvasmányok, és miért kell szeretni őket, amikor a tanár néni se olvassa.*” ... „*Én*

csak jó könyveket olvasok, mert apukám mondja meg, hogy mit olvassak.” ... „*Én minden könyvet szeretek, amit olvastam, mert amit nem szeretek, azt nem olvastam el.*”

Mi olvasható ki ezekből a válaszokból a családot illetően? *Ott olvasnak a gyerekek, ahol a szülők is olvasnak.* Ott olvasnak jó könyveket, ahol a szülőknek van egy bizonyos szintű irodalmi kultúrájuk, és fontosnak tartják, hogy könyvet adjanak a gyerek kezébe. Tapasztalunk, hogy azokban az értelmiségi családokban, ahol a kakaó mellé odateszik a Koldus és királyfit is, nincs nagy baj. Legfeljebb a gyerek nem szereti a kakaót. De megszokja! A baj ott kezdődik, hogy ha az otthoni környezet nem ösztönzi az olvasást, nem tud irányítóná válni a válogatásban és partner lenni az élményben. Márpedig gyakornta nem tud!

Az iskola a másik kulcshelyzetben levő intézmény, de nem él vagy nem tud élni vele. Az iskolában sietnek, és nincs idejük tanítani. Még kevesebb idejük van játszani. Arra meg egyáltalán nem marad sem idő, sem energia, hogy a sok között egy-egy gyereket külön is észrevegyenek és figyeljenek rá. Lássák adottságait, hajlamát és érdeklődését, érzékenységét és a csak rá érvényes értelmi és érzelmi működést. *Az évenként újra írt tankönyvek miatt az olvasáshoz és információszerezéshez minimális idővel rendelkező — egyébként jó — tanítók és tanárok bizonytalanná válnak.* Új módszereket tanulnak, próbálnak elsajátítani, de nincs idejük, hogy azok nyomán a magukét alakítsák. Nem tudják kézen fogni a gyereket igazán.

Kézenfekvő volna innen magyarázni a lehangoló olvasásszociológiai statisztikát, és visszautalni a felelősséget. Csakhogy a család és az iskola egy adott társadalmon belül olyan, amilyen. *A család melege lehűlt a gyerekek körül, mert a szülők dolgoznak a munkahelyükön,*

dolgoznak a fennmaradó szabad idejükben, keveset olvasnak maguk is, még kevesebbet tudnak adni magukból gyerekeik számára. Márpedig a *gyerek nem programozható*, folyamatosabb jelenlétet és odafigyelést, közös cselekvést igényel. Együtt kell élni valamiben ahhoz, hogy hatni tudjunk egymásra. Ehhez viszont több lehetőség kellene az alkalom számára, mert az együttlétet nem lehet „ütemezni”. *Akkor kellene a szülőknek kéznél lenni, amikor a gyerekeknek szüksége van rájuk.* Nem feltétlenül az ő hibájuk, hogy nem tehetik. Az iskolában is napi 5—6 óra, évi közel 10 hónap a tanár, a tanító rendelkezésére álló idő. Előírnak számára egy bizonyos anyagmennyiséget, amit meg kell tanítania (legfeljebb „veszi!”).

Egy osztályban 30 gyerek is van. Ráér egyenként odafigyelni rájuk?... De nemcsak erről van szó. *A tanár is családban él:* anyagilag a helyzete nem a legjobb, az is évről évre nehezedik. Gyerekei vannak, akikkel törődnie kell(ene). Társadalmi munkát is vállal. Mikor van ideje arra, hogy szakmailag művelje magát, hogy naprakész legyen olvasmányaival? Ha meg még szakmát is úgy választott annak idején, hogy nem hajlmainak engedelmeskedhetett, még ennél is rosszabb a kép. Tudomásul kell tehát venni, hogy ezekben a gyerekválaszokban mindez benne van. Nem függetleníthetjük magunkat tőle. Ez a társadalom gazdaságilag nincs jó helyzetben. Ebben a társadalomban a kultúrának adott lehetőségei vannak. Az értelmiségi életforma és szemlélet presztízse kevés és korántsem vonzó, még kevésbé ösztönző. Ez határozza meg a gyerekkultúra helyét és lehetőségeit, de a gyerektől is, aki *logikus következménye családjának, iskolájának és társadalmának, amelyben gyerekek kell lennie.* Így közelítsünk hozzá mint olvasóhoz.

Mi tipizálható az írókat, az olvasókat és a műveket illetően? *A mese ennek a korosztálynak is alapélménye.* Persze gazdagabban értelmezve a szót. A mese valamikor a valóságot kereste, tehát olyan valamiről beszélt, ami a valóságra érvényes erkölcsi, emberi igazságokat mondott ki. *Most a valóság keresi a mesét, hogy önmagát kimondhassa, hogy igazságait felragyogtathassa,* hogy önmaga fölé emelkedhesen eszményi lehetőségeit közelítve. Ez meghatározza az irodalmi művek műfaji lehetőségeit is. Két irányban: egyrészt a hagyományos, tehát „történetes” írásokat ösztönzi, másrészt olyan többdimenziós regényszerkezeteket hoz létre, amelyben a valóság és a költészet egyszerre van jelen, és mindkettő jól érzi magát

benne. Egy viszont nagyon fontos mindkét esetben, hogy a valóság és a mese természetének megfelelően pontos fogalmakkal dolgozunk. Mindkét szférában közös szókinccsre van szükség, az író és az olvasó értse egymást. Ha játszunk, akkor a játék logikája szerint, ha informálunk, akkor az információk tiszta beszédét illetően. Ez író és irodalmat közvetítőt (szülőt, tanárt, könyvtárost, újságíró stb.) arra kényszerít, hogy végiggondoljon evidenciákat, megfogalmazzon olyan dolgokat, amikről azt hiszi, hogy tudja, csak amikor egy gyerek rákérdez: ez mi? ...ez miért van így?... akkor derül ki, hogy a válaszban bizonytalan. A realitások és az esztétika szintjén egyaránt. Tehát van gyerekirodalom, amelynek olvasóival számolni kell. Van az író ábrázolásmódja, hangvétele — sajátos társadalmi presztízse szempontjából is, a gyerekek által felérhető esztétikai és etikai szemmagasság tekintetében is — és a műfaj, a terjedelem, a nyelv és stílus, az olvashatóság és érthetőség szintjén is. Tehát kell a történet, amelyben benne lehet lenni; kell a hős, akivel együtt lehet izgulni, és akivel együtt naggyá lehet lenni; és kell a fordulat, színes írásmód, amely odaköt a történethez. De kell a játék is! A gyerekek megvan az a képessége — sokkal inkább, mint nekünk, felnőtteknek —, hogy *gátlás nélkül átjárjon a valóságból a költészetbe,* és ez azoknak a bonyolultabb regénytörökvéseknek is ad érveket, amelyek műfajukban és eszköztárukban újabb lehetőségeket keresnek a gyerekirodalom számára. Ebben a képességben egy kicsit jobban bízhatnának az írók! Az új törekvéseken nem formátlanságot, nem érthetlenséget, nem szélhámos szóbravúrokat értünk, hanem olyan többlepcsős megoldásokat, amelyek különböző korosztályok számára elérhető magasságokat próbálnak egyszerre bevenni. Az ilyenfajta művek sajátos technikával, ún. filmtechnikával készülnek. A vizualitás képességét, az alkotó képzeletet nagyobb mértékben követelik meg az olvasótól. És ez jó, mert egyszerre több érzéket foglalkoztatnak, és azt is lehetővé teszi, hogy az egyes érzéktérületek egymásra hatása révén gazdagabb olvasói élményt nyújtssanak, és intenzívebb részvételt tegyenek lehetővé. Emellett a képzettársítás, a művészi átváltozás, a valóság jelentéssé történő minőségi átalakulása is követhetőbbé és természetesebbé válhat. A hangzás és képesség, az idő- és térbeli mozgás egybeoleli a különböző művészeteket. Sosem a műfaj veszélyes, hanem a rossz irodalom! A gyerekek szeretik a krimi.

Már a mesében megszerethetik, hiszen Andersen és Grimm, hogy csak a legismertebbekre hivatkozunk, megszerettette velük. A jó krimi nem rossz! Csak tudni kell a helyét. A krimi nem tévesztendő össze Dosztojevszkijjal, a detektívregény nem Proust. Majakovszkij mondta: Nem kell félni attól, hogy minden ablak nyitva van, csak jól álljon az ember a talpán, hogy ki ne vigye a huzat. Hát ebben kell segítenünk a gyerekeknek!

Erre mondhatjuk, hogy ez a talponállás nem könnyű. Különösen a mi *értékzavaros korunkban*. Vállaljunk kockázatot! Először is döntsük el a magunk számára, hogy mit tartunk jó irodalomnak. Akkor is, ha az nem feltétlenül esik egybe a „slágerlistával”. Ha tévedtem, majd más korrigál az általa jó irodalomnak tartottakkal. Végül összeáll a kép. Valamit bízunk a gyerekekre is, de legyen széles körű a kínálat, és adjunk hozzá irányt és fogódzókat. Ne fedjük el, hogy a gyerek izgulni, sírni sem restell, a nevetésről nem is beszélve. Hiányolják a humort a nekik szánt irodalomban. És igazuk van! Kevés az igazán jó humorral írott könyv. *A humorhoz nem elég „hülyéskedni”, a humorhoz gondolatok kellene*k. A humornak filozófiája van. A humor valahol Karinthynál kezdődik. Shakespeare bolondjainak csak ürügy volt a bohócsipka, hogy igazságaikat kimondhassák. Agyuk volt! Hiányoznak, nagyon hiányoznak az utódaik.

Mi az általánosan érvényes a kapott válaszokban? Egyetlen *gyerek sem jelölt meg kedvelt olvasmányai között verseskötetet*. Pedig Weöres Sándor, Nemes Nagy Ágnes, Zelk Zoltán, Tamkó Sirtó Károly és Kiss Anna verseskötetei minden valamirevaló gyermekkönyvtárban és otthon is megtalálhatók. Véletlen? Aligha! Korunkban nem divat a verseket olvasni, még kevésbé szeretni. A költészet a szónak az igazi értelmében a „lélek fényűzésévé” vált, néhány rögeszmés széplelék kivételével felesleges időtöltésnek minősül. *A kicsi gyerekkel veleszületik, az óvodában és kisiskolásként is vele van, azután fokozatosan elmarad mellőle*. Maga sem veszi észre, hogy hiányzik. Pedig hiányzik! Később még inkább hideg és sötét van nélküle.

Annál több a kedvelt olvasmányok között az ismeretterjesztő mű (A fény világa, Élet a tengerben, Parányi bölcsőlakók, A Bermuda háromszög rejtélye, A technika világa stb.). És ebben semmi meglepő nincs. A gyerekek körül sok minden történik, amire kíváncsiak. Ők a huszadik században élnek. Az ürreputálás, az

elektrotechnika, az atomfizika korában. Mióta televízió van, naprakészen értesülnek mindenről. Hát kíváncsiak! *És szakembereknek készülnek. Így 60 százalék a kedvenceknek az ismeretterjesztő művek közül való*. Érdeklődésük és a szülői biztatás egyaránt a praktikusra és nem a „feleslegesre” orientál. *Ki veszi hasznát egy Babits-versnek, amikor pályát választ?*...

A regények között a *sci-fi és a képregény* szerepel nagy arányszámban. Ez világlajosság, más országok gyerekei körében is tapasztalt népszerűségről van szó. Ízlésficam? Szó sincs róla! Kordivat, ami elől nem lehet és talán nem is kell kitérni. Ami viszont baj, ha már így van, hogy *kevés a jó hazai sci-fi és képregény*, a nem hazai meg még szellemidegen is. Kivétel (számomra) itthon Zsoldos Péter és a külföldiek közül az amerikai Bradbury.

Ezzel egyenes összefüggésben van, hogy a tudományos-fantasztikus regények mögött maradnak a nagy klasszikusok. Az indokok között szerepel, amikor elutasítják maguktól a gyerekek, hogy hosszú, régies, unalmas. Az elutasított írók között nemcsak Jókai, Mikszáth, Móricz szerepel ez okból, hanem Dickens és Mark Twain neve is ritkán íródik le mint kedvencé, Mándy Iván és Szabó Magda teljesen hiányzik. De nem találkoztam sem A kis herceggel, sem Micimackóékkal.

Milyen történetek a népszerűek? Listavezetők azok a könyvek, amelyeknek a hősei gyerekek. (A Pál utcai fiúk, A két Lotti, Hárman a vasút mentén, Ilse Janda fiataikorú, Édes mostoha stb.) Ez a jelenség fontos kulcsot ad a kezünkbe, de az ajtó mögött nincs különösebb titok. A gyerek önmagával, a maga helyzeteivel akar találkozni. Talán, hogy ne legyen egyedül..., talán, hogy mással együtt könnyebb

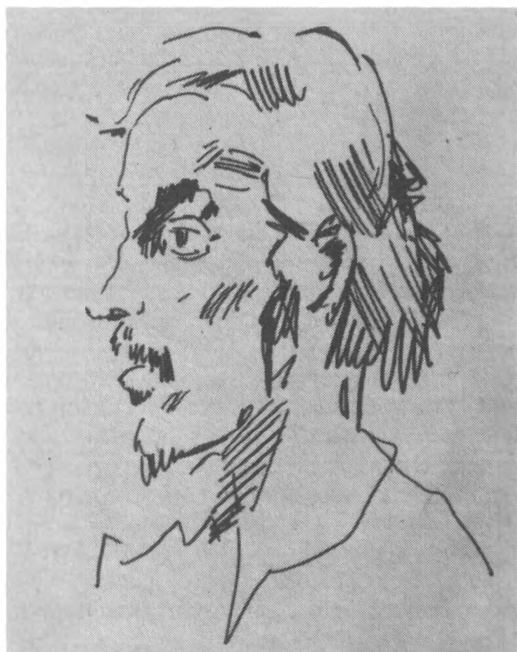
legyen megélni érzelmeit... , talán, hogy mások bizonytalansága mögött jobban tudja értékelni a maga örömét... Ezek a gyerekhősök arra is jók, hogy megfogalmazzák számukra, ami nekik kimondhatatlan, mert csak megélik, de nincsenek rá szavaik. Előttük nem kell szégyellniük magukat, ők megértik, amit a felnőttek gyanakodva hallgatnak vagy netán ki is nevetnek.

Ezzel egyindítékú *az állatregények sikere* (Lassie, Vuk, Hú, Kele, Fekete fülű fehér Bim stb.). Az állat, főleg a kicsi állat minden gyerek alapélménye. A gyerekkorhoz hozzátartoznak — hétköznapi és irodalmi értelemben is — az állatkapcsolatok: a kutya, a macska, a teknős és a cinke, az őzike és a mackó. Melyik otthon, melyik az erdőből, melyik az állatkertből. Az állat gyámoltalan. Vagy az köti a gyerekhez, hogy ő is az. Vagy azért tartozhatnak össze, mert a rászoruló kis állat mellett nagy és erős lehet. És ez erkölcsileg növeszti őt. Külön megindítók azok az olvasmányélmények, amelyek a kis állat és az anyaállat tragikus helyzetei nyomán íródtak (Bambi, Vuk stb.). Itt és ebben is rokon indítékokról van szó. Arról az érzelmi háttérről, amely a fentebb említett — általában tragikus sorsú — gyerekek mellé állítja őket.

A történelmi regények és a kalandregények is a kedvelt kategóriába tartoznak. Azért kerül-

hetnek együvé, mert az érdekes meseszöveg, a veszélyhelyzetben levő regényhősök, a váratlan fordulatok egyaránt jellemzik a jobbakat (Indiánkönyv, A görög kereszt rejtélye, A Tenkes kapitánya, Egri csillagok stb.). De a választások és az értékelések arra is számtalan bizonyítékkal szolgálnak, hogy a gyerekeknek hősök kelljenek. Akikért izgulni lehet, akikkel együtt ki lehet harcolni az igazságot, akik egyfajta mértéket is jelenthetnek. Nekünk pedig lehetőséget arra, hogy az alternatívát: jónak vagy rossznak, gyengének vagy erősnek, kiszolgáltatottnak vagy dönteni és cselekedni képesnek lenni-e — segítsenek eldönteni. És segítsenek arra lélekben és tettekben is képesnek lenni. Nagy szavak, szólamok nélkül segítenek hazát és embert szeretni. Közösséget akarni és felelősséget érezni. Olyan érzelmi tartományokat jelez az odautazók számára, legyen író, pedagógus, könyvtáros az illető, amelyben jó közege van, szabadon mozoghat, ha ügyesen és hitelt érdemlően teszi.

Mi általánosítható az elutasított művek alapján? Egyik része a megkérdozteteknek közvetlenül a mese mellett szavazott, mások közvetett módon, de egy figyelemreméltó rész már nem akar mesét olvasni. Ő már felnőtt, őt vegyék komolyan! Nem kellene a hosszú művek. Nincs türelmük a leíráshoz, a lélek belső mozgásaihoz. Történjen! Nem szeretik az apró betűs könyveket. (Tipográfusok, szerkesztők, figyelem!) Ezek esztétikai kategóriák. Műfajt, szerkezetet, stílust, nyelvet jelölnek. Tanulhatnak belőle az írók is, mi is. Abból is, hogy az elutasított művek egy része azért került „feketelistára”, mert nagyon tanítani akar. A gyerekek szeretnek tanulni, de nem szeretik, ha mindenáron tanítani akarjuk őket. Főleg akkor nem, ha ez a „didaktikus lóláb” nagyon kilóg a szándék alól. A jó író ezt kikerüli, a jó tanító meg maga is tanulni akar, amikor tanít. A gyerekek számára azonnal kiderül, ha valaki maga sem hisz abban, amit mond. És összerendezzen a hazugságra. Az igazat akarja, nemcsak a valódit. A „nem igaz”-ban is benne rejlt költői igazságot. Nevén kell nevezni számára, igazi nevén a dolgokat, és őt is néven kell szólítani ahhoz, hogy higgyen nekünk, hogy mozduljon felénk. És ez akkor is igaz, ha a gyerekek által említett kedvenc olvasmányok között sok az irodalom és a mesterséget tudó írásművek között mutáló munka. Pedig jó lenne, ha azok szerepelnének nagyobb számban, amelyek nem adják könnyen magukat, amelyekért meg kell dolgozni, amelyek attól sikeresek, hogy

nem sikerkönyvek a szó hétköznapi értelmében.

Ha mindez így van, *mi hát a teendő?* Nem hisszük, hogy voltak olyan időszakok az emberiség életében, amikor az embereket nem önmaguk ellenére akarták boldoggá tenni a könyvekkel, a kultúrával. Legfeljebb voltak e tekintetben jobb és kevésbé jó lehetőségű időszakok. Hogy mégsem csak rögeszme és nem mindegy jó néhány ember számára, akik írnak, tanítanak, kultúrát közvetítenek, hogy a művészetnek, benne az irodalomnak, a könyvnek szerepe lehet egy társadalom műveltségében, emberi minőségében, azt aligha kell különösebben bizonygatnunk. Azt is tudni kell, hogy mindezt művelni nem mindig jó széljárás mellett kell és lehet. Ellenhatások mellett kell a

hitünket átmenteni egyik napról a másikra, és megőriznünk. Az sem kétséges, hogy hosszú távon mégiscsak „jó lóra kell tennünk.” Ez a „jó ló” ebben az összefüggésben az a jó irodalom, amely állja az időt. Írójának hitele és minősége van. És az se kedvetlenül el bennünket, hogy ennek az irodalomnak nehéz olvasókat toborozni a gyerekek között, és mecénásokat találni a kiadók és kritikusok körében. A mi munkánk hasonlítható a légtornászokéhoz. Van, aki ugrik, van, akinek az a dolga, hogy elkapja. A fontos, hogy biztosak lehessünk abban: amikor ugrunk, számíthatunk a másikra. S az sem mindegy, mennyire biztos háló fölött dolgozunk.

Szabó Éva

Tolnai Könyvtáros

Lapozgató

A történelemtanítás annotált bibliográfiája 1977—1983 címmel az Országos Pedagógiai Intézet a X. nemzetközi történelemtanítási szimpóziumra kiadta *Horányi István* összeállítását, amely foglalkozik a tantárgy oktatásának korszerűsítési alapjaival, a tantervekkel, a tankönyvekkel és az ezekről szóló irodalommal, a tantervi követelményekkel, a marxizmus—leninizmus klasszikusainak az elmúlt 5—6 évben felhasznált irodalmával, a fakultatív történelemoktatás tantervével, valamint a tanulók történelmi ismereteinek mérésével és értékelésével. A bibliográfia külön fejezetet szentelt a tanítás eszközzrendszerének, a múzeumpedagógiának, a történelemtanítás és a könyvtári munka összefüggéseinek, függeléke pedig a külföldi történelemtanítás hazai szakirodalmát veszi számba (1984. 54 l. Sokszt.)

A hazai szakirodalom publikációi a nemzetközi pénzügyi rendszerről és változásairól 1970—1980 címmel a Magyar Nemzeti Banknak az *MNB Közgazdasági Főosztály Közleményei* nevű sorozatában 1982-ben jelent meg *Györfy Imréné* összeállítása, amelyhez azonban csak a közelmúltban jutott a szerkesztőség. A bibliográfia kilenc fejezetben közli a szocialista nemzetközi pénzügyi

rendszerrel és a kelet—nyugati pénzügyi kapcsolatokkal, a tőkés nemzetközi pénzügyi rendszerrel, az arany monetáris szerepével, a nemzetközi fizetési eszközökkel, a valuta-konvertibilitással, az árfolyamokkal, fizetési-mérleg-kérdésekkel, a nemzetközi pénzügyi intézményekkel, valamint a hitel- és tőkeáramlással foglalkozó szakirodalom címadatait, a körülbelül 800 tételes jeladó bibliográfiában való keresést pedig egyetlen, szerzői névmutatóval könnyíti meg az összeállító. (1982. 145 l. Sokszt.)

„Rögeszmék” Bakonyoszlopon címmel és *Olvasótábori krónika* alcímmel a Veszprém megyei Bakonyoszlopon 1976 és 1980 között, öt egymás utáni évben rendezett olvasótáborok eseménytörténetét és belső elemzését, valamint a táborok utóéletének, hatásának vizsgálatát írta meg *Kamarás István* a Tankönyvkiadó számára, amely 2400 példányban adta közre a munkát. Minden biztonnyal tanulsággal szolgál a pedagógusok számára is olyan vonatkozásban, hogy a gyerekek ismerete híján, az irántuk tanúsított folyamatos emberi-személyiségbeli figyelem nélkül a nevelők munkája aligha érhet el tartós eredményeket. (1984. 160 l., 8 t. 37 Ft)

Kinevezés. **Dr. Balázs Sándorné dr. Veredy Katalint,** az Országgyűlési Könyvtár megbízott főigazgatóját 1984. december elsejével főigazgatóvá nevezte ki a Művelődési Minisztérium.

Prágában rendezték a szocialista országokban működő kulturális minisztériumok könyvtári osztályvezetőinek és nemzetikönyvtár-igazgatóinak idei tanácskozáását. A február 18. és 23. között lebonyolított 13. tanácskozáson, amely egyben az IFLA-tevékenységet egyeztető 8. értekezlet is volt, hazánkat *Juhász Jenő,* a Művelődési Minisztérium könyvtári osztályának vezetője, *dr. Havasi Zoltán,* az Országos Széchényi Könyvtár megbízott főigazgatója és *Gerő Péter,* az OSZK főmunkatársa képviselte. Az összejevetel eredményességéhez a tárgyas küldöttség négy előadás tartásával járult hozzá.

Könyvtáratavás. Március 18-án *Köpeczi Béla* művelődési miniszter avatóbeszédével — amelyet a *Könyvtáros* más helyén közlünk —, szép ünnepség keretében megnyílt a **Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár XVIII. kerületi főkönyvtára.** A Pestlőrinc, Thököly u. 5. sz. alatti kétszintes, 975 m² alapterületű, önálló épületre és berendezésére, felszerelésére 16 millió forintot költött a XVIII. kerületi tanács, az Országos Közművelődési Tanács pedig egymillió forinttal járult hozzá a költségekhez. A BUVÁTI által tervezett és a Középületépítő Vállalat által emelt épület földszintjén az irodákon és a szociális helyiségeken kívül folyóirat-lapozgató, valamint zenemű- és hangtár található; az emeleten pedig a felnőtt- és a gyermekrészleget, továbbá a könyvtár galériáját alakították ki. Az 50 ezer kötetes állományt ugyanis a mai magyar grafikai alkotók műveinek gyűjteménye egészíti ki. A könyvtár a hétvégeken, szombaton és vasárnap délelőtt is nyitva tart. A 104 ezer lakosú kerületben még a pest-imrei részen működik egy, a felnőtteket és a gyermekeket kiszol-

gáló könyvtár; az év második felében pedig gyermekeknek kölcsönző fiókkönyvtár nyílik a Havanna úti lakótelepen. (Az új könyvtárról készült fényképek a borító második oldalán láthatók.)

Kéki Béla írástörténeti munkáját cseh nyelven megjelentette a prágai Mladá Fronta kiadó. A korábban magyar és német nyelven közreadott művet a szerző az indiai írásokról szóló fejezettel bővítette ki, az egyik lektor, *Ivan Hlaváček* pedig a könyv végén a cseh földön használt írások történetét foglalta össze. A fordítás munkáját *Pavla Ziegová* végezte. Az eddigi kiadásoknál igényesebb kiállítású, minden fejezet végén

mint ötven könyvtáros és népművelő készült fel a nyári olvasótábori munkára. A képzés során az előadásokon, a filmvetítéseken és a vitákon kívül a résztvevők megismerkedtek a különféle népművészeti gyermekjátékok készítésének titkaival is, az 1848-as forradalom évfordulójáról pedig ünnepi műsor keretében emlékeztek meg.

(S. E.)

Halálozások. Márc. 7-én, életének 65. évében elhunyt **dr. Markovits Györgyi,** az irodalomtudomány kandidátusa, az Országos Széchényi Könyvtár nyugalmazott osztályvezetője, aki 34 évig dolgozott a nemzeti könyvtárban. — Életének 71. évében, március 19-én meghalt **dr. Podonyi András,** az Országgyűlési Könyvtár ny. igazgatóhelyettese. Hosszú évtizedeken át dolgozott a Parlamenti Könyvtárban; nevét széles körben ismertté tette a hatvanas években általa szerkesztett és róla elnevezett gép, amellyel a könyvtári kölcsönzést kívánta megkönnyíteni, a forgalmi statisztika elkészítését gépesíteni.

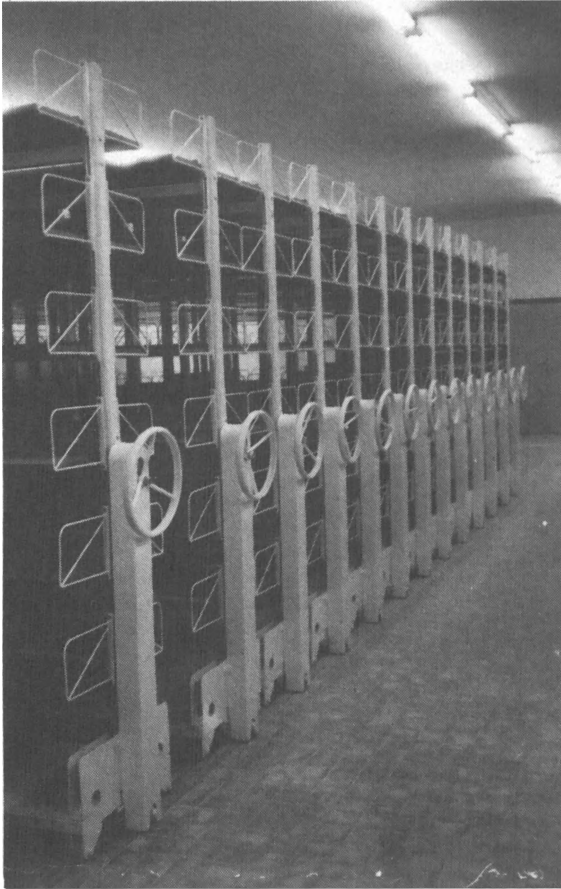
Márciusi értekezlet naptár:

13. A Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnökségi ülése az AGROINFORM-ban az 1985. évi tervekről, az 1984. évi pályázatok értékeléséről; 18. A Hazafias Népfront Olvasó népert mozgalmi munkabizottságának megbeszélése a HNF Országos Tanácsának székházában; 29—30. A Magyar Könyvtárosok Egyesületének ifjúsági könyvtárosi szekciója által rendezett továbbképzés Mosonmagyaróváron az iskolai és a gyermekkönyvtárak építési kérdéseiről.

13. A Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnökségi ülése az AGROINFORM-ban az 1985. évi tervekről, az 1984. évi pályázatok értékeléséről; 18. A Hazafias Népfront Olvasó népert mozgalmi munkabizottságának megbeszélése a HNF Országos Tanácsának székházában; 29—30. A Magyar Könyvtárosok Egyesületének ifjúsági könyvtárosi szekciója által rendezett továbbképzés Mosonmagyaróváron az iskolai és a gyermekkönyvtárak építési kérdéseiről.

BÉLA KÉKI
5000
let
písma
MLADÁ FRONTA 1984

Könyvtára berendezéséhez ajánljuk

**MERABONA
és
TÉKA
típusú bútorainkat,
melyek
IRINGÓ
alvázra szerelve
tömörraktárak
berendezésére is
alkalmasak**

Gyártja: MEZŐGÉPIPARI

SZÖVETKEZETI

KÖZÖS VÁLLALAT, SZANY

Felvilágosítás, berendezési tervek, árajánlat készítése:

CAVALLONI GYÖNGYI

Budapest XI., Szakasits Á. u. 32/a. X. 95. 1119

Telefonüzenet: 663-226